

Записник годишње скупштине Историског Друштва НР Црне Горе одржане у Котору 16 јула 1950 г.

Скупштину је отворио претсједник Друштва друг Јагош Јовановић и предложио да у радно претсједништво уђу: дон Нико Луковић, Вуко Мандић, директор гимназије у Херцегновом, и Десанка Рончевић, професор гимназије у Иванграду, а да записник води Андрија Лаиновић, професор Више педагошке школе.

Пошто је предлог једногласно усвојен, захвалио се на избору друг Луковић и предложио је скупштини овај дневни ред:

- 1) извјештај секретара о раду Друштва у току протекле године;
- 2) извјештај финансиске контроле;
- 3) дискусија по извјештајима;
- 4) извјештај претсједника секција;
- 5) оставка старе и избор нове управе;
- 6) разно;
- 7) закључци.

Скупштина је једногласно усвојила предложени дневни ред.

I

У свом извјештају о раду Друштва у протеклој години, секретар је прво подвукао да је Друштво имало 13 секција са сједиштем у средњим мјестима и укупно 227 чланова. Свака секција са својом управом развијала је рад у духу друштвених правила и упутстава која је добијала од управе Друштва. Рад секција састојао се углавном у популарисању историске науке, у прикупљању и чувању историских споменика и пружању помоћи за што правилнију обраду историје у школама. На основу годишњих извјештаја које су секције поднијеле утврђено је да је најбољи успјех показала секција у Котору, а најслабији секције у Цетињу, Бијелом Пољу и Херцегновом. Ове посљедње три секције нијесу поднијеле ни тражени годишњи извјештај о раду. У погледу популарисања историје одржано је у свим секцијама 58 предавања.

Главни рад Друштва састојао се у издавању „Историских записа“. Због штампарских тешкоћа часопис није било могуће издавати у двомјесечним свескама, те је објављиван као троброј са повећаним обимом. У току године часопис је објавио разноврсну историску грађу,

многе расправе и увео је рубрику „Преглед књига“ и „Библиографију“. Он се штампа у 2000 примјерака од којих се преко 1600 шаље претплатницима. Друштвена управа уједно води административне књиге; има два техничка службеника који обављају потребне послове; одржава везу са управама секција; пружа помоћ другим научним установама; проналази сараднике за часопис; има библиотеку од 400 књига.

II

Из извјештаја финансиске контроле, који је прочитао њен претсједник, видјело се да је финансиско пословање вођено уредно. За издавање „Историских записа“ добило је Друштво 200.000 динара од Претсједништва Владе, а Министарство просвјете претплатило је на часопис све школе у НР Црној Гори. На тај начин обезбијеђено је излажење часописа, али постоји велики број претплатника који не испуњавају своје обавезе, те је укупна сума коју претплатници дугују прилично велика. Предлаже се да се дуг од претплатника наплати судским путем.

III

У дискусији по извјештајима друг Луковић је истакао значај историске науке и указао на пажњу коју јој народна власт показује. Говори затим о научној вриједности Которског архива који се сада полако сређује, али указује да Југославенска академија из Загреба још није вратила 20 свезака овог архива, па моли да се предузму кораци да се врате Которском архиву. Потребно је такође ући у траг 51 свесци овог архива која се пуким случајем негдје загурила. Предлаже да се овом архиву прикључе сви архиви старих бококорских општина, као и поморски архив из Мељина. Драгоцјени материјал за прошлост Боке и Црне Горе претставља и тзв. Управни архив Котора који се налази у Задру камо су га пренијеле аустро-угарске власти још 1883 године. Моли да се затражи од НР Хрватске да се овај архив врати у Котор. Овим би се Которски архив комплетирао и постао би средиште веома живог научног интересовања.

Даље предлаже да се у вези са прославом стогодишњице Његошеве смрти обиљеже спомен-плочама неке зграде у Боки у којима је Његош живио. Међу овима су кућа Ивановића у Доброти, личних пријатеља Његоша, и зграда у којој је 1813 године засједала прва Црногорско-бокешка влада. Одаје признање „Историским записима“ као најстаријем историском часопису у новој Југославији, али примјећује да број сарадника није велик; да доноси мало докумената из НОБ и мишљења је да би било zgodно доносити фотокопије значајнијих докумената. Завршава да се само радом могу најбоље тући све клевете Инфрмбироа.

Проф. Ђуришић износи да су историски споменици у Титограду прилично занемарени, нарочито они у Дукљи. Археолошка истраживања дала су драгоцјене податке за најстарију историју овог краја. Предлаже да се предузму кораци да нам Италија врати неке историске споменике, међу њима и рељеф богиње Дијане, које су италијан-

ски фашисти за вријеме окупације украли из Дукље и однијели у Италију. Проф. Никчевић говори о старинама у околини Никшића и потреби да их проуче стручњаци археолози. Проф. Ковачевић подупире предлог друга Луковића у погледу рестаурирања двије старинске зграде у Боки које би могле и практично послужити.

Друг Јовановић говори о значају рада секција, о тешкоћама у погледу прикупљања сарадника за „Историске записе“, о недостатку докумената из НОБ. Обавјештава да су предузети кораци код Југославенске академије у Загребу и код владе НР Хрватске да се архивски материјал који се налази код њих врати у Котор, иако постоји мишљење да Управни архив треба да остане у Хрватској. Апелује на све чланове да уложе што више труда на остваривању циљева Друштва, на његовом омасовљењу, при чему не треба да буде сметња чланарина и уписнина.

IV

Затим су претсједници секција износили усмено остварени рад у својим секцијама и прилике под којима се он развијао. Поводом овога развила се дискусија.

V

Послије овога дата је разрешница старој у прави и на предлог кандидационог одбора изабрана је нова управа Друштва у овом саставу: претсједник Јагош Јовановић, директор Више педагошке школе; потпретсједници: Ристо Драгићевић, директор Цетињског музеја, и дон Нико Луковић; секретар Андрија Лаиновић, професор Више педагошке школе; благајник Мило Стругар, наставник Цетињске гимназије; чланови управе: Марко Бошковић, професор Которске гимназије; Момчило Полексих, професор Пљеваљске гимназије; Игњатије Злоковић, директор Поморског техникума у Котору; Вуко Мандић, директор Херцегновске гимназије; Јован Ђуришић, професор Титовградске гимназије; Вукман Ђулафић, директор Иванградске гимназије, и Бранко Бобић, наставник Учитељске школе у Никшићу. У надзорни одбор изабрани су: Милан Вујачић, директор Цетињске гимназије, Љубо Ђуровић, професор Никшићке гимназије, и Даринка Јовановић, професор Цетињске гимназије.

VI

На крају донесени су ови закључци: да се појача рад секција; да секције у остваривању својих задатака буду увијек у вези са управом Друштва и са мјесном народном влашћу; да се поклони пуна пажња прикупљању и биљежењу народног фолклора и традиције; да се појача рад на правилном извођењу наставе историје у школама; да се што више популаришу „Историски записи“, прикупе нови претплатници, а од старих прикупи дужна претплата; да мјесечна чланарина буде пет динара, а уписнина 10 и да сав тај новац остане секцији; да у току мјесеца септембра, а најдаље до 1 октобра, свака секција изврши избор своје управе и о томе обавијести управу Друштва.

Овим је скупштина закључена у 13 часова.